

agresszió mértékének csökkentését, illetőleg megszüntetését kell megcélozni. Ezen sürgősségi ellátás keretében leggyakrabban alkalmazott szerek a benzodiazepinek – ezek közül is az úgynevezett nagypotenciálú készítményeket részesítjük előnyben, mint a clonazepam, alprazolam –, valamint az antipszichotikumok, és ezen készítmények kombinációi. Gyakran lehet szükség a gyógyszeres parenterális alkalmazására a nyugtalan, agresszív, ily módon nem-kooperáló betegek esetében. A parenterális gyógyszer-bevitel nem kizárólagos feltétele a gyors hatásnak, viszont egyértelműen szükséges ahhoz, hogy az együttműködési készség híján lévő betegnél a készítmény bejusson a szervezetbe. Szolúció alkalmazására ugyancsak sor kerülhet. A gyakorlatban elsősorban ajánlható, és a fenti kiszerezési formákban elérhető készítmények tehát a clonazepam, a haloperidol, a tiaprid illetőleg a risperidon, természetesen a javallatok és ellenjavallatok aktuális, gondos mérlegelésével. A pszichiátriai sürgősségi betegellá-

tásban pszichoterápiás intervenciók per definicionem nem alkalmazhatók, mivel a páciensek belátási képessége korlátozott, ugyanakkor helye lehet a feltétel nélküli elfogadásnak, vagy a határozott, direktív fellépésnek, az aktuális helyzettől éppen függően. Az agresszív beteg elsődleges, sürgősségi ellátása után a háziorvosnak arról kell döntenie, hogy a továbbiakban a beteget saját hatáskörében gyógykezelje-e, szakorvosi ellátását, konzultációt vegyen-e igénybe, avagy intézeti keretek között folyják-e a további terápia. Amennyiben az impulzív, agitált magatartás hátterében szomatikus kórok sejthető, úgy ezen testi alapprobléma gyors rendezése és megszüntetése a cél, az adott kórképnek megfelelő kórházi osztályon. Amennyiben a nyugtalanság, agresszivitás nem csökkenthető, illetőleg nem szüntethető meg, úgy pszichiátriai osztályra való beutalásra kerülhet sor. Ezen esetben a beteg gyógykezelése nem önkéntes, tehát saját elhatározás nyomán történik, hanem a sürgősségi vagy kötelező

kategóriába sorolható. Ezen utóbbi esetben a kórházi osztályra felvétel nyert beteget 24 órán belül független igazságügyi elmeorvosszakértő is véleményezi, illetőleg 72 órán belül bírósági eljárás folyik le a beutalás jogszerűségének biztosítása céljából. Az obszerváció, a tartós pszichiátriai osztályos megfigyelés, kivizsgálás nyomán lehet eljutni a pontos diagnózishoz, és ennek nyomán korrekterápiás intervenciókra nyílik mód.

Felhasznált irodalom:

1. Docindex, Pszichiátria : 2005. *Pszichiátriai sürgősség-sürgősségi pszichiátria* 89-97.
2. Klinikai Irányelvek Kézikönyve, Pszichiátriai Útmutató, 2004. *Diagnosztikus és terápiás ajánlások pszichiátriai kórképekben.* A Pszichiátriai Szakmai Kollégium irányelvei.
3. Miller F.E.: *Strategies for the rapid treatment of depression.* Hum Pharmakol Clin Exp. 2001.16. 125-132.
4. Tringer L., *A Pszichiátria Tankönyve. Az agresszió.* 163-166. 361-369.427-434.
5. Fűredi J.: *A pszichiátria magyar tankönyve Alkohol okozta mentális is viselkedészavarok* 223-236.

Az vagy, amit megesszel!

2005. október 28-29-én Budapesten rendezték meg az American College of Nutrition Európai Tagozata éves konferenciáját. A szervezők nagy hangsúly helyeztek a (leg)fiatalabbakkal kapcsolatos kérdésekre.

Egy 6-18 évesek körében Magyarországon elvégzett úttörő vizsgálat felhívta a figyelmet arra, hogy az elhízott és/vagy a metabolikus szindróma jeleit mutató gyermekek 15 százalékánál májzsírosodás/zsíros májgyulladás is jelentkezik. Ez az elsősorban fiúknál előforduló elváltozás diétával és antioxidáns kezeléssel gyakorlatilag maradéktalanul rendbehozható, azonban fel nem ismerése és elhanyagolása estén akár súlyos májkárosodáshoz is vezethet. Így tehát a veszélyeztetettek esetében érdemes a májat ultrahang vizsgálattal

is szemügyre venni, és a kapott eredményeket a kezelés összeállításakor figyelembe venni.

Egy Bécsben végzett kiscsoportos tudományos vizsgálat során az állati eredetű fehérjék szója proteinnel történő diétás kiváltásának hosszú távú hatásait vizsgálták családi eredetű koleszterin zavarokban szenvedő gyermekek és kamaszok esetében. Az eredmények rámutattak arra, hogy a szója fehérje helyettesítő alkalmazása a diétában olyan további előnyös tulajdonságokkal bír, mint az összkoleszterin-szint és az LDL-koleszterin szint csökkentése. Ennek alapján az állati eredetű fehérje helyettesítése szójával esetükben megfelelőnek tűnik hosszú távú diétás alkalmazásra, és hozzájárulhat a korai szív- és érrendszeri szövődmények megelőzéséhez.

A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Könyvtár és

Levéltár (1013 Budapest Apród u. 1-3.) Időszaki kiállítás

KÜZDELMES JÁTÉK – JÁTÉKOS KÜZDELEM • Mozgássérült gyermekek a Pető Intézetben • KOVÁTS ZSOLT FOTÓMŰVÉSZ KÉPEI

Az a magától értetődő mozdulat, ahogyan a legtöbb ember megfog egy poharat, leül egy székre vagy bemegy egy ajtón, mozgássérült társaink részére lehetetlenül nehéz feladatot jelent. A fotográfiák az elesett, mozgássérült gyermekek erőfeszítéseit idézik fel, elmélyülésüket a játékokban, örök igyekezetüket a feladatsorok sikeres végrehajtásában, hogy mozgásuk mind finomabb, mind harmonikusabb legyen. Ezáltal indulataikat kifejező arcjátékuk mind-mind a fejlődő ember őszinte megnyilatkozásai. A fényképek, amelyek a jellegzetes, gyermeki létből fakadó magatartásra hívják fel a figyelmünket, mégis különböznek a megszokott gyermekfényképektől.

Kováts Zsolt érzékeny figyelemmel ábrázolja a küzdelem és játékosság kettősségét, a mindennapok meghitt egyszerűségét. Érzelmileg elkötelezett világ ez, amely bennünket is érzelmi elkötelezettségre szólít fel.

A kiállítás 2006. április 10-ig látogatható!

